

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І.МЕЧНИКОВА
Кафедра культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

(Майя НІКОЛАЄВА)
_____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТОРСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ ТА ІСТОРІЯ ТЕАТРУ

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) _____

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки _____

Спеціальність 034 Культурологія _____

Освітньо-професійна програма Культурологія _____

ОНУ
2024

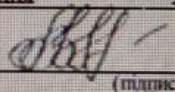
Робоча програма навчальної дисципліни «Акторська майстерність та історія театру». Одеса, ОНУ, 2024. 10 с.

Розробники: Ковальова Ніна Іванівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри культурології, Левченко Віктор Леонідович, кандидат філософських наук, доцент кафедри культурології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри культурології

Протокол № 1 від "30" серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Віталія ГОТИНЯН-ЖУРАВЛЬОВА)
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПІ «Культурологія»

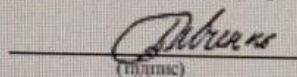

(підпис)

(Ірина СУМЧЕНКО)
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету історії та філософії

Протокол № 1 від "31" серпня 2024 р.

Голова НМК

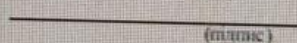

(підпис)

(Галина ЛЕВЧЕНКО)
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № від " " 20 р.

Завідувач кафедри

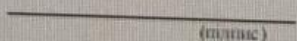

(підпис)

(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № від " " 20 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 5 годин – 150 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>03 – гуманітарні науки</u> Спеціальність <u>034 Культурологія</u> Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u>	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		2-й	3-й
		Семестр	
		4-й	5-й
		Лекції	
		32 год.	16 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	10 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		90 год.	124 год.
		Форма підсумкового контролю: іспит	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Засвоєння генези світового та національного театального мистецтва та основних елементів акторської майстерності. Знайомство з основними теоретичними поняттями театрознавства, особливостями історичних етапів світового театального мистецтва допоможе здобувачам вищої освіти оволодіти належним рівнем методичної готовності до професійної діяльності, виховати високий рівень художньо-естетичного смаку, креативний підхід у поєднанні традицій та новацій у професійній діяльності, що постає невід'ємною умовою забезпечення культурологічної складової підготовки висококваліфікованого й конкурентоздатного фахівця освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю «Культурологія».

Завдання. Основними завданнями навчальної програми є:

- опанування практичними навичками сценічної поведінки та створення певного образу;
- об'єктивна оцінка об'єктів сценічної творчості;
- навчання принципів свідомого керування психологічним станом;
- формування теоретико-пізнавальних засад історії вітчизняного та світового театру;
- аналіз соціокультурних факторів феномену театру на різних етапах його генези.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

а) інтегральної - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів культурології, а також характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

б) загальних (ЗК):

- ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК 03. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК 04. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ЗК 05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- ЗК 07. Здатність працювати автономно;
- ЗК 08. Здатність працювати в команді;
- ЗК 09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

в) спеціальних (фахових) (СК):

- СК 01. Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію;
- СК 03. Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів;
- СК 06. Здатність аналізувати культурну політику в інституціях різних рівнів;

- СК 07. Здатність обґрунтовувати рішення щодо врегулювання відносин у сфері культури на основі розуміння специфіки соціокультурних процесів;
- СК 08. Здатність створювати аналітичні звіти, розробляти рекомендації та генерувати проекти (культурно-мистецькі, художні та дозвілєві) щодо об'єктів професійної діяльності, використовуючи актуальну нормативну основу;
- СК 10. Здатність популяризувати знання про культуру та поширювати інформацію культурологічного змісту використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні засоби та візуальні технології;
- СК 11. Здатність організувати культурні події, використовуючи сучасні методи та технології.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 01. Мати навички критичного мислення, викладати у зрозумілий спосіб власні думки, здійснювати їх аргументацію;
- ПРН 03. Створювати логічно і структурно організовані тексти з питань культурології, відповідно до спеціалізації;
- ПРН 12. Обґрунтовувати, розробляти та реалізовувати культурні події та проекти з дотриманням законодавства та у відповідності до визначених мети та завдань.
- ПРН 14. Вести публічну дискусію та підтримувати діалог з питань української культури з фахівцями та нефаківцями.

У результаті вивчення курсу здобувач вищої освіти повинен *знати*:

- складові сценічного образу;
- принципи роботи над етюдом;
- періодизацію історії світового та українського театру;
- специфічні особливості визначених періодів;
- соціокультурні фактори театральних феноменів;
- зміст відповідного драматургічного доробку;

вміти:

- об'єктивно аналізувати сприйняті ними сценічні створіння;
- працювати над сценічним етюдом;
- впевнено і свідомо поводитися на сцені;
- визначити особливості основних періодів історії театру;
- проаналізувати драматургію, належну даному періоду;
- навести приклади знакових особистостей епохи, відповідних п'єс та вистав.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль № 1. Створення сценічного образу.

Тема 1. Сценічний образ.

Особливості образного мислення. Два процеси – створення і втілення сценічного образу. Будова театральної сцени. Поняття про ядро сценічного образу. Елементи ядра. Тема, ідея, надзавдання образу. Перспектива артиста і ролі. Оцінка фактів. Сценічне виправдання. Зняття психологічних і фізичних затисків.

Внутрішні акторські параметри сценічного образу. Підтекст (другий план). Фізичне самопочуття на сцені. Темпоритм, зміна темпоритмів, шкала темпоритмів. Сценічна атмосфера. Втілення сценічного образу.

Тема 2. Сценічна дія.

Поняття сценічної дії. Поняття факту, події, конфлікту. Наскрізна дія. Дія і рухи, види рухів. Мета, мотив, умотивування дії. Логіка і послідовність дії. Принципи репетирування (роботи над етюдами). Сюжет, композиція.

Тема 3. Сценічна увага, сценічне спілкування.

Види уваги: довільна, позадовільна, післядовільна. Властивості уваги. Об'єкти і кола уваги. Публічна усамітненість, «четверта стіна». Види сценічного спілкування. 5 стадій спілкування. Види пластичної реакції. Закони паузи. Особливості спілкування в залежності від переважаючого типу сприйняття (аудіального, візуального, кінестетичного, дігтального). Пристосування.

Тема 4. Сценічна правда і віра. Уявлення.

Сценічне відношення, переміна відношення (до місця дії, до предмета, до партнера, до події). Враження, врахування враження глядачів (основні глядацькі ролі). Сценічна правда, віра і наївність. Двигуни психічного життя: розум, воля, почуття. Уява, вимисел, фантазія. Роль деталей і перешкоди на сцені.

Жанровий аспект сценічної образності. Поняття жанру та жанрового аспекту. Жанрові особливості елементів сценічної дії. Основні жанрові аспекти: драма, комедія, трагедія, трагікомедія.

Зовнішні параметри сценічного образу. Грим і костюм. Декорації. Сценічні ефекти. Бутафорія. Мізансцена тіла, принципи мізансценування. Поняття про позу, жест, ракурс. Словесна дія.

Змістовий модуль № 2. Історія світового театру.

Тема 5. Театр давньої доби.

Елементи театральності в обрядах та ритуалах первісної культури. Античний театр. Виникнення початкових форм театру. Походження трагедії та комедії. Особливості давньогрецького театру: театральні будівлі, костюми, маски, будова театральної трупи. Давньогрецька драматургія. Есхіл, Софокл, Евріпід, Аристофан. Театр епохи еллінізму. Давньоримський театр. Специфічні особливості. Народна драма в Римі часів республіки: міми та ателани. Давньоримські драматурги: Плавт, Теренцій. Комедія-тогата. Театр Риму часів імперії: паліата, міми та пантоміми.

Театр Середньовіччя. Особливості західноєвропейського театру часів Середньовіччя. Гістріони. Літургійна драма. Міраклі. Містерія. Мораліте. Приклади драматургії. Свіська драматургія. Майданий фарс.

Тема 6. Західноєвропейський театр.

Театр епохи Відродження. Особливості західноєвропейського театру епохи Відродження. Театральні будівлі, костюми, грим, театральні трупи, особистості драматурга, режисера, акторів. Італійський театр. Комедія дель арте. Відродження ідеалів античності: комедія, трагедія, пастораль. Драматургічна творчість Л. Аріосто, Н. Макіавеллі, П. Аретино, Т. Тассо.

Англійський театр. Мораліте та фарси. Початок розквіту гуманістичної драми. Д. Лілі, К. Марло. Будова перших стаціонарних театрів. У. Шекспір.

Французький театр. Поява регулярного професійного театру. «Бургундський готель». Поєднання сценічних жанрів: комедії та пасторалі, трагедії та фарсу. Розвиток сценографії. Зародження класичного театру уявлення. Виникнення амплу. Класична драматургія: Корнель, Расін, Мольєр.

Театр епохи Просвітництва. Розвиток теоретичних засад театрального мистецтва. Шерідан, Д. Дідро. Просвітницький класицизм, реалізм та сентименталізм в театрі. Англійський театр. «Комедія норовів», «весела» та «сентиментальна» комедії. Театр «Друрі Лейн». Д.

Гаррік. Французький театр. «Комеді Франсез». Бульварні театри. Просвітницька драматургія: Вольтер, Бомарше. Італійський театр. Реформування «комедії норівів». К. Гольдони. Зародження жанру ф'яби. К. Гоцци. Німецький театр. «Буря і натиск». «Фауст» Гете. Шиллер.

Тема 7. Театр доби Модерну.

Головні стилістичні течії епохи – романтизм та реалізм. Англійський романтизм. Є. Кін. Драматургічна творчість Ч. Дікенса, Б. Шоу. Французький театр. Водевіль: Е. Лабіш, Д. Скріб. Акторські особистості: Ж. Коклен, С. Бернар. Розвиток драматургії: О. Бальзак, Е. Золя, А. Дюма (батько та син), браття Гонкур, С. Ростан.

Світовий театр ХХ століття. Французький театральний авангард: Г. Аполінер, А. Арто. Інтелектуальна драма: Ж. Кокто, Ж. Ануй. Повоєнний період: Ж.-П. Сартр. Театр абсурду: С. Бекет, Ж. Жене, Е. Іонеско. Німецький експресіонізм: Г. Гауптман, Б. Брехт, Ф. Вольф. Італійський авангард: Л. Піранделло. Ігрова концепція театру Єжи Гротовського.

Американський театр. Феномен Бродвею. Драматургія нового покоління: Ю. О'Ніл. Зародження мюзиклу. Соціальна драма: Т. Уільямс, А. Міллер.

Театр ХХІ ст. Режисерські пошуки Р. Кастелучі. Модерністські перетворення у музично-драматичному мистецтві. Балет Піні Бауш, А. Прельжожака, М. Бежара та О. Ноймайера. Імерсivний театр.

Тема 8. Історія українського театру.

Допрофесійний український театр. Особливості видовищ часів Київської Русі. Скоморохи.

Український «бароковий» театр. Український шкільний театр. Українські інтермедії. Українська фольклорна драма. Балаганий театр. Вертеп.

Становлення українського професійного театру. Кріпацький театр. Аматорський театр. Національний обрядовий театр. Драма «Цар Максиміліан». Створення національної драматургії: І. Котляревський, Г. Квітка. Діяльність театральних антрепренерів. Полтавський та Харківський театри. Український музично-драматичний театр. Театр у Галичині.

«Золота» та «срібна» доба українського театру. Особливості театру корифеїв. «Чудова сімка»: М. Кропивницький, М. Старицький, М. Заньковецька, П. Лисенко та три брати-Тобілевичі (Карпенко-Карий, М. Садовський та П. Саксаганський). «Шароварний» театр.

Драматургія українського авангарду: Леся Українка, І. Франко, В. Виниченко, М. Вороний, М. Куліш. Театр Леся Курбаса.

Сучасні тенденції та перспективи українського та світового театру.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього го	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	інд	ср		л	п/с	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Створення сценічного образу.										
Тема 1. Сценічний образ	17	4	2		11	19	2	1		16
Тема 2. Сценічна дія	19	4	4		11	18	2	1		15
Тема 3. Сценічна увага, сценічне спілкування	19	4	4		11	18	2	1		15
Тема 4. Сценічна правда і віра. Уявлення	18	4	2		12	19	2	1		16
Разом за змістовим модулем 1	73	16	12		45	74	8	4		62
Змістовий модуль 2. Історія світового театру										
Тема 5. Театр давньої доби	19	4	4		11	18	2	1		15
Тема 6. Західноєвропейський театр	20	4	4		12	20	2	2		16
Тема 7. Театр доби Модерну	19	4	4		11	20	2	2		16
Тема 8. Історія українського театру	19	4	4		11	18	2	1		15
Разом за змістовим модулем 2	77	16	16		45	76	8	6		62
Усього годин	150	32	28		90	150	16	10		124

5. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сценічний образ	2/1
2	Сценічна дія	4/1
3	Сценічна увага, сценічне спілкування	4/1
4	Сценічна правда і віра. Уявлення.	2/1
5	Театр давньої доби	4/1
6	Західноєвропейський театр	4/2
7	Театр доби Модерну	4/2
8	Історія українського театру	4/1

6. Темі практичних занять

Практичні заняття не передбачені.

7. Темі лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин	
1	Сценічний образ /1, 2	11	16
2	Сценічна дія /1, 2	11	15

3	Сценічна увага, сценічне спілкування /1, 2	11	15
4	Сценічна правда і віра. Уявлення /1, 2	12	16
5	Театр давньої доби /1, 2	11	15
6	Західноєвропейський театр /1, 2	12	16
7	Театр доби Модерну /1, 2	11	16
8	Історія українського театру /1, 2	11	15
	Разом	90	124

До самостійної роботи відноситься:

[1] – підготовка до семінарських занять;

[2] – підготовка відеопрезентацій.

9. Методи навчання

Під методами навчання розуміють способи навчальної роботи викладача та організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів з метою вирішення різноманітних дидактичних завдань, спрямованих на оволодіння матеріалом, який потрібно засвоїти. У ході читання дисципліни використовуються методи навчання, які притаманні системі вищої академічної освіти. Серед них найтрадиційнішим залишається пояснювально-ілюстративний метод, у межах якого викладач допомагає здобувачам здобути знання завдяки аудиторній роботі. Вона поділяється на дві складові – засвоєння теоретичного матеріалу під час прослуховування лекцій та практичних занять, на яких здобувачі репродукують отримані знання і демонструють вміння засвоїти матеріал, запропонований викладачем для самостійного опрацювання.

Окрім вищевикладеного методу, використовується метод проблемного викладення. Він допомагає, використовуючи практику активної полеміки, формувати вміння здобувача критично ставитися до вивченої літератури, заслуханих на семінарах рефератів і доповідей, лекційного курсу. Викладач, поставивши навчальне завдання, формулює пізнавальну мету, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Вивчаючи окремі теми, використовується й дослідницький метод, який передбачає організацію активного пошуку розв'язання висунутих пізнавальних завдань, аналізуючи відео-фотоматеріали й роблячи самостійні висновки.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Методи поточного \ періодичного контролю: усне опитування, оцінювання доповідей та презентацій.

2. Підсумковий контроль: іспит у усній формі.

Протягом засвоєння навчальної дисципліни здобувачі мають можливість накопичувати бали за рахунок виконання різних форм роботи. Вони порівно розподіляються, а потім підсумуються.

Змістовий модуль:

- робота на лекціях та семінарських заняттях (58 балів);
- захист реферату (11 балів);
- перевірка есе (11 балів)
- екзамен (20 балів).

Критерії оцінювання результатів навчання. Критерії оцінювання – це ознака, на основі якої проводиться оцінювання будь-чого і яка є мірою оцінки. Критерії оцінювання визначаються за допомогою якісних показників та ознак, що демонструють рівень сформованості навчальних досягнень здобувачів вищої освіти і трансформуються в оцінку згідно затвердженої шкали. Результати академічної успішності здобувачів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС.

У таблиці нижче наведено **загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:**

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно 90 - 100	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано викладає під час усних виступів; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань.	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, вмів вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуального завдання при виконанні самостійного завдання, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому.
Добре 85 - 89	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни.	Виконав завдання кожної теми та поточного контролю в цілому, має стійкі навички виконання завдання.
Добре 75 - 84	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни.	Окремі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому виконав не повністю.
Задовільно 70 – 74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни Окремі завдання кожної теми контролю не виконав.
Задовільно 60 - 69	Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни.	Виконав лише окремі завдання кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з можливістю повторного складання 35 - 59	Володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; під час відповіді допускає суттєві помилки.	Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 0-34	Не володіє навчальним матеріалом.	Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав контролю.

11. Питання для підсумкового контролю

1. Поняття театральної культури.
2. Будова театральної сцени та глядацької зали.
3. Особливості образного мислення.
4. Сценічний образ.
5. Ядро сценічного образу.
6. Тема образу.
7. Ідея образу.
8. Надзавдання.
9. Оцінка фактів.
10. Перспектива артиста і ролі.
11. М'язова свобода.
12. Сценічна дія.
13. Принципи репетирування.
14. Пропоновані обставини.
15. Конфлікт.
16. Підтекст.
17. Темпоритм.
18. Фізичне самопочуття.
19. Афективна пам'ять.
20. Сценічна увага.
21. Сценічне спілкування.
22. Пауза.
23. Сценічне відношення. Переміна відношення.
24. Враження. Створення враження.
25. Сценічна правда і віра.
26. Жанр та жанровий аспект.
27. Пластичний аксесуар.
28. Мізансцена тіла.
29. Сценічні ракурси.
30. Грим та костюм.
31. Сценічне середовище.
32. Елементи театральності в обрядах та ритуалах первісної культури.
33. Виникнення початкових форм театру. Походження трагедії та комедії.
34. Особливості давньогрецького театру.
35. Давньогрецька трагедія.
36. Давньогрецька комедія.
37. Театр епохи еллінізму.
38. Народна драма в Римі часів республіки.
39. Давньоримські драматурги.
40. Театр Риму часів імперії.
41. Особливості західноєвропейського театру часів Середньовіччя.
42. Світська середньовічна драматургія.
43. Особливості західноєвропейського театру епохи Відродження.
44. Комедія дель арте.
45. Англійський театр епохи Відродження.
46. Французький театр епохи Відродження.
47. Зародження класичного театру уявлення.
48. Просвітницький класицизм, реалізм та сентименталізм в театрі.
49. Англійська драматургія епохи Просвітництва.
50. Французька драматургія епохи Просвітництва.
51. Італійська драматургія епохи Просвітництва.
52. Німецька драматургія епохи Просвіти.
53. Театр англійського романтизму.
54. Французький театр доби Модерну.
55. Французький театральний авангард.
56. Німецький театральний експресіонізм XX ст.
57. Італійський театральний авангард.
58. Феномен американського театру.
59. Український «бароковий» театр.
60. Український шкільний театр.
61. Українська фольклорна драма.
62. Кріпацький театр в Україні.
63. Перші професійні театри на території України.
64. Український музично-драматичний театр.
65. Театр у Галичині.
66. Театр «корифеїв».
67. Драматургія українського авангарду.
68. Театр Леся Курбаса.
69. Сучасні тенденції та перспективи українського та світового театру.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Види навчальної роботи	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		
	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)

Поточний контроль на лекціях	1	8	8	1	8	8
Семінарські заняття	3	6	18	3	8	24
Разом			26			32
Разом	58					

Оцінка самостійної роботи:						
Реферат	11	1	11			
Есе				11	1	11
Разом	22					
Екзамен	20					
Підсумкова сума балів	100					

Поточний контроль								Підсумкове есе	Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					20	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	22		
5	8	8	5	8	8	8	8			
Усього за модулем 1: 26				Усього за модулем 2: 32						

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
85-89	B	добре
75-84	C	
70-74	D	задовільно
60-69	E	
35-59	FX	
		незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Акторська майстерність та історія театру». Одеса: ОНУ, 2024. 10 с.
2. Плани семінарських занять.

14. Рекомендована література

Основна

1. Барнич М. М. Майстерність актора. Техніка «обману»: навч. посібник, видання 2-ге, виправлене та доповнене. К.: Ліра-К, 2016. 304 с.
2. Білан Т. О. Історія театру: навч. посіб. Дрогобич: редакційно-видавничий відділ ДЛПУ імені Івана Франка, 2015. 94 с.
3. Зайцев В. П. Майстерність артиста і ведучого: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. К.: НАКККіМ, 2016. 233 с.
4. Клековкін О. Ю. Історіографія театру: Напрями. Школи. Методи. Постаті: навч. посібник / Київський національний університет театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. Київ: АртЕк, 2017. 336 с.
5. Клековкін О. Ю. Mise en scene: Ідеї. Концепції. Напрями. К.: ПІСМ, 2017. 800 с.
6. Ковальова Н. І., Левченко В. Л. Абсурд та оптика комічного в музичному театрі XX-XXI ст. // *Δόξα* / Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології. Вип. 1(33). Одеса: "Акваторія", 2020. С. 149-157.
7. Левченко В. Л., Ковальова Н. І. Трансформація глядацьких реценцій комічного в епоху Модерну: історична перспектива і методологічні підвалини // *Epistemological studies in philosophy, social and political science*. Вип. 3(1). Дніпро: ДНУ, 2020. С. 62-67.
8. Пилипчук Р. Історія українського театру (від витоків до кінця XIX ст.). Львів, 2019. 356 с.
9. Попович М. В. Нарис історії культури України. К.: АртЕк, 2017, 498 с.
10. Шкуро А. Театр Арто: життя як наслідування мистецтва. Мистецтво. 2018. 4 червня. URL: <http://theoutlook.com.ua/article/7215/teatr-arto-zhittya-yaknasliduvannya-mistetstva.html>.

Додаткова

1. Богатирьов В. О. Ідеї Леся Курбаса та традиції виховання актора в українській театральній школі. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Сер. Мистецтвознавство. Тернопіль, 2010. № 1. С. 148–153.
2. Біль Р. І. Виховання акторської харизми: методичний посібник. Вінниця: Нова книга, 2013. 232 с.
3. Брокетт О. Г., Гілдт Ф. Г. Історія театру (10-те видання / Пер. з англ.: Т. Дитина, Н. Козак, Г. Лелів, Г. Сташків. Львів: Літопис, 2014. 729 с.
4. Брук П. Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр. Львів: вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2005. 136 с.

5. Гринишина М. О. Театральна культура рубежу XIX–XX століть: Реалізм. Дискурс. Київ: Фенікс, 2013. 344 с.
6. Грицан А. В. Виховання режисера: психофізичний та інтелектуальний тренінг: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. К.: Техніка, 2005. 128 с.
7. Єрмакова Н. П. Березільська культура: історія, досвід. К.: Фенікс, 2012. 512 с.
8. Велимчаниця О. Леся Курбас і експресіонізм. Кіно-Театр. К., 2007. № 3. С. 12–13.
9. Видатний митець XX століття: (До 120-річчя від дня народж. Леся Курбаса): біобібліогр. інформ. посіб. / уклад.: Г. М. Єрофєєва, Л. О. Сашкова, Л. М. Федотова, Н. Ю. Казанцева. Харків: ХОУНБ, 2007. 72 с.
10. Заворотній О. Т. Психофізична техніка та тренінг актора: навч. посіб. Рівне: РДГУ, 2006. 270 с.
11. Клековкін О. Античний театр: навч. посібник для вищих навч. закладів мистецтв і культури. Вид. друге, доп. і перероб. / наук. ред. Р. Я. Пилипчук. Київ: АртЕк, 2007. 320 с.
12. Клековкін О. Ю. Theatrica. Практика сцени: лексикон. К.: Арт Економі, 2010. 447 с.
13. Курбас Л. Філософія театру / упоряд. М. Лабінський. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 917 с.
14. Стайн Д. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Кн. 1. Реалізм і натуралізм/Modern drama in theory and practice. Volume 1. Realism and Naturalism. Переклад з англ. Львів: 2003. 256 с.
15. Стайн Д. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Кн. 2. Символізм, сюрреалізм і абсурд / Modern drama in theory and practice. Volume 2. Symbolism, Surrealism and the Absurd. Переклад з англ. Львів: 2003. 272 с.
16. Стайн Д. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Кн. 3. Експресіонізм та епічний театр/Modern drama in theory and practice. Volume 3. Expressionism and epic theatre. Переклад з англ. Львів: 2004. 288 с.
17. Лідер Д. Д. Театр для себе. К.: Факт, 2014. 104 с.
18. Паві П. Словник театру. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2006. 640 с.
19. Ковальова Н. І., Левченко В. Л. Межі смішного: провокація як трансгресія (на матеріалах музично-драматичного мистецтва) // Δόξα/Докса: Зб. наук. праць з філософії та філології. Вип. 1 (31). Одеса: "Акваторія", 2019.
20. Ковальова Н. І., Левченко В. Л. Особливості репрезентації шоу-проектів в медіапросторі // IV Верниковські читання (2024): Матеріали Наукових читань пам'яті Марата Верникова / відп. ред. В. Л. Левченко. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2024.
21. Ковальова Н. І., Левченко В. Л. Трансформації театральних комунікацій у сучасному художньому просторі // "Дні науки філософського факультету – 2018", Міжн. наук. конф. (2018; Київ). Міжнародна наукова конференція "Дні науки філософського факультету – 2018", 26-27 квіт. 2018 р.: [матеріали доповідей та виступів] / редкол.: У. В. Мовчан [та ін.]. К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2018. Ч. 2. С. 125-127.
22. Ковальова Н. І., Левченко В. Л. Фестивали у просторі міста // Δόξα/Докса: Зб. наук. праць з філософії та філології. Вип. 2 (32). Одеса: "Акваторія", 2019.
23. Корнієнко Н. Леся Курбас. К., 2007.
24. Левченко В. Від уявності до самопізнання: особливості музичної поетики оперної спадщини В. А. Моцарта // XI Уйомовські читання (2023): матеріали Наукових читань пам'яті Авеніра Уйомова / упор. і ред. К. В. Райхерт. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2023. С.27-30.
25. Левченко В. Мистецтво як предмет інтерпретаційних практик // X Уйомовські читання (2022): матеріали Наукових читань пам'яті Авеніра Уйомова / упор. і ред. К. В. Райхерт. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2022. С.21-23. http://liber.onu.edu.ua/pdf/uiomovski%20chytannia2022_%D0%A5.pdf.
26. Левченко В. Л. Синтез мистецтв як сутнісна особливість сучасних фестивалів // I Верниковські читання (2021): Матеріали Наукових читань пам'яті Марата Верникова / відп. ред. В. Л. Левченко. Одеса: Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, 2021. С. 51-52.
27. Левченко В. Л. Художня провокація як виразний засіб у сучасному музичному театрі // II Верниковські читання (2022): Матеріали Наукових читань пам'яті Марата Верникова / відп. ред. В. Л. Левченко. Одеса: Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, 2022. С. 46–50. http://liber.onu.edu.ua/pdf/vernyk_chyt_2022.pdf
28. Левченко В., Ковальова Н., Соціальні виміри мистецтва. Концепція «художнього поля» П'єра Бурд'є // Філософія історії та шляхи в майбутнє. Дніпро: Інновація, 2022. С. 443-47.
29. Нариси з історії театального мистецтва України XX століття / редкол. В. Сидоренко (голова) та ін. К.: Інтертехнологія, 2006. 1054 с.
30. Огнева Т. Театр і кіно у контексті мистецтвознавчих концепцій початку XX століття. К., 2014.
31. Стрельчук В. О. Імпровізація як важливий чинник виховання майбутніх режисерів естради. Вісник КНУКіМ. Серія : Мистецтвознавство. 2015. Вип. 33. С. 155–159.
32. Театр: історія, теорія, практика: збірник статей / Problemy teorii dramatu i teatru. Tom 1. Dramat. Tom 2. Teatr. Wybór i opracowanie Janusz Degler. Wrocław, 2003. Переклад з пол. Львів, 2013. 204 с.
33. Шаварський О. М. Як стати актором. К.: Логос, 2011. 572 с.
34. Фруктова Т. С. Антропологічний поворот ігрової концепції театру Єжи Гротовського: естетика нової чуттєвості : наук. зап. НаУКМА. Сер. Теорія та історія культури, К., 2009. Т. 88. С. 9–14.
35. Levchenko V., Raikhert K. The Shaman's action as a pure social affect // Media Strategies in the Age of Information Wars. Vilnius. Pp 14-15. https://en.ehu.lt/wp-content/uploads/2023/12/conference_abstracts.pdf.
36. Levchenko V., Kovalova N. The Boundaries of Funniness and the Dilution of Audience Identity in the Musical-Dramatic Art // Galactica Media: Journal of Media Studies. Vol 3 No 3 (2021), pp. 61-82 (<https://galacticamedia.com/index.php/gmd/issue/view/11>)

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова - <http://lib.onu.edu.ua/> -
2. Сайт ОНУ імені І.І. Мечникова - <http://www.onu.edu.ua/ru/index.html> -
3. Одеська національна наукова бібліотека - <http://www.ognb.odessa.ua/> -
4. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Бібліотека ім. Максимовича КНУ ім. Т. Шевченка - <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>

Додаток А

Плани семінарських занять з дисципліни «Акторська майстерність та історія театру»

Тема 1. Сценічний образ (2 год.).

1. Поняття про ядро сценічного образу. Елементи ядра.
2. Тема, ідея, надзавдання образу.
3. Перспектива артиста і ролі.
4. Зняття психологічних і фізичних затисків.
5. Внутрішні акторські параметри сценічного образу.
6. Темпоритм, зміна темпоритмів, шкала темпоритмів.
7. Сценічна атмосфера. Втілення сценічного образу.

Тема 2. Сценічна дія (4 год.).

1. Поняття сценічної дії.
2. Поняття факту, події, конфлікту.
3. Наскрізна дія.
4. Дія і рухи, види рухів.
5. Мета, мотив, умотивування дії.
6. Логіка і послідовність дії.
7. Принципи репетування (роботи над етюдами).
8. Сюжет, композиція.

Тема 3. Сценічна увага, сценічне спілкування (4 год.).

1. Види уваги: довільна, позадовільна, післядовільна.
2. Властивості уваги.
3. Об'єкти і кола уваги.
4. Публічна усамітненість, «четверта стіна».
5. Види сценічного спілкування. 5 стадій спілкування.
6. Види пластичної реакції.
7. Закони паузи.
8. Особливості спілкування в залежності від переважаючого типу сприйняття.
9. Пристосування.

Тема 4. Сценічна правда і віра. Уявлення (2 год.).

1. Сценічне відношення, переміна відношення.
2. Враження, врахування враження глядачів.
3. Сценічна правда, віра і наївність.
4. Роль деталі і перешкоди на сцені.
5. Жанровий аспект сценічної образності Поняття жанру та жанрового аспекти.
6. Жанрові особливості елементів сценічної дії.
7. Зовнішні параметри сценічного образу.

Тема 5. Театр давньої доби (4 год.).

1. Античний театр. Виникнення початкових форм театру. Походження трагедії та комедії.
2. Особливості давньогрецького театру: театральні будівлі, костюми, маски, будова театральної трупи.
3. Давньогрецька драматургія. Есхіл, Софокл, Евріпід, Аристофан.
4. Театр епохи еллінізму.
5. Давньоримський театр. Специфічні особливості.
6. Народна драма в Римі часів республіки: міми та ателани.
7. Давньоримські драматурги: Плавт, Теренцій. Комедія-тогата. Театр Риму часів імперії: паліата, міми та пантоміми.
8. Театр Середньовіччя.
9. Гістріони. Літургійна драма. Міраклі. Містерія. Мораліте.

Тема 6. Західноєвропейський театр (4 год.).

1. Особливості західноєвропейського театру епохи Відродження.
2. Театральні будівлі, костюми, грим, театральні трупи, особистості драматурга, режисера, акторів.
3. Італійський театр. Комедія дель арте.
4. Англійський театр. Мораліте та фарси.
5. Початок розквіту гуманістичної драми. Д. Лілі, К. Марло.
6. Будова перших стаціонарних театрів. У. Шекспір.
7. Зародження класичного театру уявлення. Виникнення амплуа.
8. Класична драматургія: Корнель, Расін, Мольєр.
9. Театр епохи Просвітництва. Просвітницький класицизм, реалізм та сентименталізм в театрі.
10. Англійський театр. Театр «Друрі Лейн». Д. Гаррік.
11. Французький театр. «Комеді Франсез». Бульварні театри.
12. Просвітницька драматургія: Вольтер, Бомарше.
13. Італійський театр. Реформування «комедії норовів». К. Гольдоні. Зародження жанру ф'яби. К. Гоцци.
14. Німецький театр. «Буря і натиск». «Фауст» Гете. Шиллер.

Тема 7. Театр доби Модерну (4 год.).

1. Англійський романтизм. Є. Кін. Драматургічна творчість Ч. Діккенса, Б. Шоу.
2. Французький театр. Водевіль: Е. Лабіш, Д. Скріб. Акторські особистості: Ж. Коклен, С. Бернар.
3. Світовий театр ХХ століття. Французький театральний авангард: Г. Аполінер, А. Арто.
4. Інтелектуальна драма: Ж. Кокто, Ж. Ануй.
5. Повоєнний період: Ж.-П. Сартр.
6. Театр абсурду: С. Бекет, Ж. Жене, Е. Іонеско.
7. Німецький експресіонізм: Г. Гауптман, Б. Брехт, Ф. Вольф.
8. Італійський авангард: Л. Піранделло. Ігрова концепція театру Єжи Гротовського.
9. Американський театр. Феномен Бродвею.
10. Театр ХХІ ст. Режисерські пошуки Р. Кастелучі.
11. Модерністські перетворення у музично-драматичному мистецтві.
12. Балет Пінні Бауш, А. Прельжокажа, М. Бежара та О. Ноймайера.
13. Імерсивний театр.

Тема 8. Історія українського театру (4 год.).

1. Український «бароковий» театр. Вертеп.
2. Становлення українського професійного театру.
3. Створення національної драматургії: І. Котляревський, Г. Квітка.
4. «Золота» та «срібна» доба українського театру. Особливості театру корифеїв.
5. Драматургія українського авангарду: Леся Українка, І. Франко, В. Винниченко, М. Вороний, М. Куліш.
6. Театр Леся Курбаса.
7. Сучасні тенденції та перспективи українського та світового театру.